

Posudek diplomové práce Adély Randákové Bund der Landwirte a československá politika

Historie českých Němců zůstává nadále jedním ze silných témat české historiografie. Pozvolna se ovšem vedle tradičních otázek zaměřených k tomuto komplikovanému vztahu, směřujících zejména k jeho tragickému vyústění, rozšiřuje škála pohledů a analýz zaměřených na konstruktivní fáze společného rozvoje.

Adéla Randáková zvolila pro svoji práci téma, které je z tohoto pohledu neobyčejně cenné. Bund der Landwirte, strana německých agrárníků, představovala (tak jako její česká paralela), výraznou součást českého a československého politického života, zároveň tvořila jeden ze základních kamenů česko-německé stranické scény. Z pohledu zájmu autorky je potom neméně důležité, že Bund der Landwirte představovala vůdčí element německého politického aktivismu od druhé poloviny 20. let. Což jsou, obecně popsáno, základy proponované analýzy Randákové, kvůli nimž si toto téma před lety volila. Autorka nesledovala a priori osudy strany a peripetie jejího rozvoje v meziválečném Československu (tato problematika byla již dostatečně zpracována v literatuře, s níž je Randáková obeznámená), sledovala zejména proměnu mentality strany jako zájmového společenství, reprezentujícího určitý typický segment česko-německé společnosti v první etapě po vzniku samostatného Československa. V době prvního desetiletí se německé obyvatelstvo na území tohoto nástupnického státu Rakousko-Uherska muselo vyrovnávat s proměnou postavení národnosti z většinové v menšinovou pozici ve státě, a to při zachování ekonomické, sociální a z toho nutně vyplývající rovněž politické sounáležitosti na úrovni regionu, která je tlačila k oživení pevnějšího pocitu identity státní. Právě tyto aspekty trvalosti a proměnlivosti, které formovaly mentalitu českých Němců analyzuje Randáková ve své práci, zejména v jejích úvodních pasážích. Následně se od této analýzy proměny mentalit soustřeďuje na vztahovou analýzu, a to na základě srovnání chování strany v době řešení pro ni stěžejních politických otázek, jež autorka posuzovala s ohledem na konfrontační, ale postupem doby též partnerský poměr BdL s dalšími stranami politického spektra a československou vládou. Při optimálním řazení a provázání jednotlivých kapitol autorka projevila schopnost nejen analyzovat zvolené téma, ale rovněž pracovat s koncepcí, která umožnila všestrannou analýzu provést. Přes správné koncepční rozložení tématu se nicméně nemohu ubránit dojmu, že jednotlivé analytické pasáže jsou příliš přímočaře řešené. Autorka ve svém pojetí prozrazuje jistou obavu z detailu analýzy, ačkoli disponovala početným a pestrým vstupním materiálem, ke svým závěrům dochází v některých případech poněkud zkratkovitě. Snaží se příliš urychleně ukončit argumentační rovinu analýzy, aby však následně správným vývodem prokázala, že téma ovládá a je schopna jej nejen citlivě posoudit, ale rovněž kontextuálně interpretovat.

Tyto aspekty celkově svědčí o dostatečném zvládnutí materiálu, který se Randákové podařilo shromáždit. Její jazyková výbava jí umožnila studovat nejen širokou odbornou literaturu, ale především původní archivní materiály. Dokonce je třeba ocenit, že vedle fondů ministerstva vnitra a zemského úřadu prostudovala rovněž dosud neznámé (a archivně nezpracované) materiály z fondu Svazu německých zemědělců z centrály někdejší strany v České Lípě. Tento originální materiál nejen otevřel dostatečný prostor pro zhodnocení tématu, ale v konečném důsledku zvýšil hodnotu práce.

Z formálního hlediska nemám proti práci žádné výhrady.

Obecně mohu potvrdit, že svojí prací Randáková prokázala schopnost samostatného analytického myšlení a plně vyhověla podmínkám kladeným na přípravu diplomové práce.

Práci doporučuji k obhajobě, a to s výsledkem na škále výborně – velmi dobře.

V Hýskově 20. ledna 2010

**posudek vypracoval
doc. Vratislav Doubek, Dr.**